TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2007. gada 25. janvārī *

Lieta C-48/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Landgericht Nürnberg-Fürth* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 28. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2005. gada 8. februārī, tiesvedībā

Adam Opel AG

pret

Autec AG,

piedaloties

Deutscher Verband der Spielwaren-Industrie eV.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Šīmans [*K. Schiemann*] un M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents),

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*], sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu, un pēc tiesas sēdes 2006. gada 2. februārī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Adam Opel AG* vārdā — S. Felkers [*S. Völker*] un A. Klets [*A. Klett*], *Rechtsanwälte*,

— *Autec AG* vārdā — R. Prāgers [*R. Prager*] un T. Nēgele [*T. Nägele*], *Rechtsanwälte*, kā arī D. Tergaus [*D. Tergau*], *Patentanwalt*,

— *Deutscher Verband der Spielwaren-Industrie eV* vārdā — T. Nēgele, *Rechtsanwalt*,

— Francijas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un A. Bodāra-Ermāna [*A. Bodard-Hermant*], pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — M. Bezels [*M. Bethell*], pārstāvis, kam palīdz M. Tepins [*M. Tappin*], *barrister*, un S. Maliničs [*S. Malynicz*], *barrister*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — G. Brauns [*G. Braun*], B. Rasmusens [*B. Rasmussen*] un V. Vilss [*W. Wils*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 7. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva"), 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju.

Atbilstošās tiesību normas

2 Direktīvas 5. pants ar virsrakstu "Tiesības, ko piešķir preču zīme" nosaka:

"1. Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt [aizliegt] visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot [izmantot] komercdarbībā:

a) jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme;

b) jebkuru apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības preču zīmei un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas preču zīme, identitātes vai līdzības dēļ pastāv varbūtība maldināt sabiedrību [sabiedrībai pastāv sajaukšanas iespēja], kas ietver asociācijas iespēju starp apzīmējumu un preču zīmi.

2. Ikviena dalībvalsts var arī paredzēt, ka īpašniekam ir tiesības aizkavēt visas trešās personas, kam nav viņa piekrišanas, lietot komercdarbībā jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks vai līdzīgs preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri nav līdzīgi tiem, kam šī preču zīme reģistrēta, ja pēdējai ir reputācija dalībvalstī un ja šīs zīmes nepamatota lietošana rada negodīgas priekšrocības [kas izriet no preču zīmes atšķirtspējas vai reputācijas] vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai.

3. Saskaņā ar šī panta 1. un 2. punktu cita starpā var aizliegt šādas darbības:

a) apzīmējuma piestiprināšanu precēm vai to iepakojumam;

b) preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem, izmantojot šo apzīmējumu, vai pakalpojumu piedāvāšanu vai sniegšanu ar šo apzīmējumu [..];

c) preču importu vai eksportu, izmantojot šo apzīmējumu;

d) apzīmējuma lietošanu darījumu dokumentos un reklāmā.

[..]

5. Šā panta 1. līdz 4. punkts neietekmē normas nevienā dalībvalstī attiecībā uz aizsardzību pret šā apzīmējuma lietošanu citos nolūkos, nevis preču un pakalpojumu atšķiršanai, ja apzīmējuma nepamatota lietošana rada negodīgas priekšrocības, kas izriet no preču zīmes atšķirtspējas vai reputācijas, vai kaitē preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai."

3 Direktīvas 6. panta ar virsrakstu "Preču zīmes darbības ierobežojumi" 1. punktā ir paredzēts:

"Preču zīme nedod tās īpašniekam tiesības aizliegt trešai personai izmantot komercdarbībā:

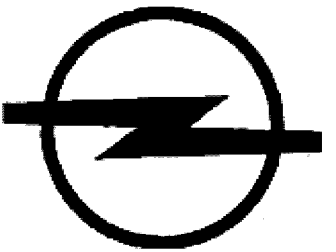
a) viņa paša vārdu vai adresi;

b) norādes attiecībā uz preču vai sniegtā pakalpojuma veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto nolūku, vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi, preču ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas laiku vai citas preču vai pakalpojumu īpašības;

c) preču zīmi, ja tas nepieciešams preces vai pakalpojuma paredzētā nolūka norādei, jo īpaši par piederumiem vai rezerves daļām; ar nosacījumu, ka tās izmanto saskaņā ar godīgu praksi rūpnieciskās vai komerciālās lietās."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

4 *Adam Opel AG* (turpmāk tekstā — "*Adam Opel*"), automašīnu ražotāja, ir zemāk attēlotās valsts grafiskās preču zīmes, kura 1990. gada 10. aprīlī tika reģistrēta Vācijā attiecībā uz, cita starpā, mehāniskajiem transportlīdzekļiem un rotaļlietām, īpašniece:

5 *Autec AG* (turpmāk tekstā — "*Autec*") cita starpā ražo samazinātus radiovadāmus transportlīdzekļu modeļus, kuras tā izplata ar preču zīmi "cartronic".

6 2004. gada sākumā *Adam Opel* konstatēja, ka Vācijā tiek tirgots automašīnas *Opel Astra V8 coupé* samazināts un radiovadāms modelis mērogā 1:24, kura radiatora režģim, tāpat kā oriģinālajam transportlīdzeklim, ir piestiprināts *Opel* logo. Šīs rotaļlietas ražoja *Autec*.

7 Lietošanas pamācības, kas tiek pievienota katram samazinātajam modelim, pirmajā lapā, kā arī radiovadāmās pults aizmugurē skaidri redzamā veidā bija norādīta preču zīme "cartronic", ko papildina simbols ®. Turklāt lietošanas pamācības otrajā pusē bija iekļautas norādes "AUTEC ® AG" un "AUTEC ® AG D 90441 Nürnberg", kuras bija redzamas arī radiovadāmās pults apakšpusē piestiprinātajā uzlīmē.

8 Ar *Landgericht Nürnberg-Fürth* [Nirnbergas–Firtes Apgabaltiesā] iesniegto prasības pieteikumu *Adam Opel* lūdza uzdot *Autec* komercdarbībā atturēties no *Opel* logo piestiprināšanas samazinātiem transportlīdzekļu modeļiem, no šādu modeļu piedāvāšanas pārdošanai, to laišanas tirgū vai uzkrājumu veidošanas šiem nolūkiem, no samazinātu transportlīdzekļu modeļu, uz kuriem ir norādīta šī preču zīme, importēšanas vai eksportēšanas, pretējā gadījumā paredzot naudas sodu EUR 250 000 apmērā par katru pārkāpumu vai, pakārtoti, brīvības atņemšanu uz maksimālo laiku līdz sešiem mēnešiem.

9 *Adam Opel* uzskatīja, ka *Opel* logo izmantošana uz rotaļlietām, ko veido tās ražojamo un izplatāmo transportlīdzekļu samazinātie modeļi, ir šīs preču zīmes tiesību pārkāpums. Tā apgalvoja, ka šo preču zīmi izmanto attiecībā uz precēm, kas ir identiskas tām, attiecībā uz kurām šī preču zīme ir reģistrēta, t.i., rotaļlietām. Runa esot par izmantošanu preču zīmes veidā Tiesas judikatūras izpratnē, jo sabiedrība pieņemšot, ka noteiktas preču zīmes transportlīdzekļu samazinātu modeļu ražotājs tās ražo un izplata, pamatojoties uz preču zīmes īpašnieka piešķirtu licenci.

10 Pamatojoties uz dažādu Vācijas tiesu nolēmumiem, *Autec*, ko atbalsta *Deutscher Verband der Spielwaren-Industrie eV* (Vācijas Rotaļlietu industrijas federācija), atbildēja, ka aizsargātas preču zīmes piestiprināšana samazinātiem modeļiem, kuri ir ar šo preču zīmi apzīmējamo transportlīdzekļu atbilstoši atdarinājumi, nav preču zīmes izmantošana preču zīmes veidā. Izskatāmajā lietā *Opel* logo izcelsmes funkcija neesot skarta, jo, pateicoties preču zīmju "cartronic" un "*AUTEC*" izmantošanai, no sabiedrības viedokļa esot acīmredzams, ka samazinātais modelis nav modelī

atdarinātā transportlīdzekļa ražotāja modelis. Turklāt sabiedrība esot pieradusi, ka jau vairāk nekā simt gadus rotaļlietu industrija atbilstoši, t.i., līdz pat preču zīmes, ar ko tās tiek apzīmētas, piestiprināšanai, imitē faktiski pastāvošas preces.

11 Ņemot vērā 1999. gada 23. februāra spriedumu lietā C-63/97 *BMW* (*Recueil*, I-905. lpp.), *Landgericht Nürnberg-Fürth* nosprieda, ka atbilstoši Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktam *Opel* logo izmantošanu, ko veic *Autec*, var aizliegt tikai tad, ja runa ir par izmantošanu preču zīmes veidā.

12 *Landgericht Nürnberg-Fürth* sliecas domāt, ka šo logo *Autec* ir izmantojis kā preču zīmi, jo logo norāda uz oriģinālā transportlīdzekļa ražotāju. Tāpat šai tiesai rodas jautājums, vai šādu izmantošanu, kas vienlaicīgi, šķiet, ir aprakstoša izmantošana Direktīvas 6. panta 1. punkta izpratnē, atbilstoši šai normai var atļaut, pat ja minētā preču zīme ir reģistrēta arī attiecībā uz rotaļlietām.

13 Tādējādi uzskatot, ka, lai izlemtu izskatāmo lietu, ir vajadzīga Direktīvas interpretācija, *Landgericht Nürnberg-Fürth* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai preču zīmes, kas ir aizsargāta arī attiecībā uz "rotaļlietām", izmantošana ir izmantošana preču zīmes veidā Direktīvas [..] 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, ja automašīnu samazinātu spēļu modeļu ražotājs samazinātā mērogā atveido faktiski pastāvošu transportlīdzekli, ietverot preču zīmes īpašnieka transportlīdzeklim piestiprinātu preču zīmi, un šo samazināto modeli laiž tirgū?

2) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša:

vai pirmajā jautājumā aprakstītais preču zīmes izmantošanas veids ir norāde uz transportlīdzekļa samazināta modeļa veidu vai kvalitāti Direktīvas [..] 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē?

3) Gadījumā, ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša:

kādi šāda veida lietās ir izšķirošie kritēriji, lai novērtētu, vai preču zīmes izmantošana atbilst godīgai praksei rūpnieciskās vai komerciālās lietās?

Vai tas tā it īpaši ir tad, ja transportlīdzekļa samazinātu modeļu ražotājs uz iepakojuma un uz šī modeļa lietošanai nepieciešama piederuma piestiprina apzīmējumu, ko sabiedrība atpazīst kā šī ražotāja paša preču zīmi, kā arī savas sabiedrības nosaukumu, norādot uzņēmuma juridisko adresi?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

Par Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta interpretāciju

14 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai, ja preču zīme ir aizsargāta gan attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, gan arī rotaļlietām, apzīmējuma, kas

ir identisks šai preču zīmei, piestiprināšana samazinātiem ar šo preču zīmi apzīmēto transportlīdzekļu modeļiem nolūkā šos transportlīdzekļus atbilstoši atveidot, kuru trešā persona veic, nesaņemot preču zīmes īpašnieka piekrišanu, un šo samazināto modeļu tirdzniecība ir tāda izmantošana, ko preču zīmes īpašnieks var aizliegt Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē.

15 Direktīvas 5. pantā ir definētas "tiesības, ko piešķir preču zīme", bet 6. pantā ir iekļauti noteikumi par "preču zīmes darbības ierobežojumiem".

16 Saskaņā ar Direktīvas 5. panta 1. punkta pirmo teikumu preču zīme piešķir īpašniekam ekskluzīvas tiesības. Saskaņā ar šī paša punkta a) apakšpunktu šīs ekskluzīvās tiesības ļauj īpašniekam aizliegt visām trešajām personām, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, izmantot komercdarbībā apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei, attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme. Direktīvas 5. panta 3. punktā ne izsmeļoši ir iekļauti izmantošanas veidi, ko īpašnieks var aizliegt, pamatojoties uz šī panta 1. punktu. Citi Direktīvas noteikumi, kā, piemēram, 6. pants, paredz noteiktus preču zīmes darbības ierobežojumus (2002. gada 12. novembra spriedums lietā C-206/01 *Arsenal Football Club*, *Recueil*, I-10273. lpp., 38. punkts).

17 Lai izvairītos no preču zīmes īpašniekam piešķiramās aizsardzības atšķirībām dažādās dalībvalstīs, Tiesai ir jāsniedz vienota Direktīvas 5. panta 1. punkta un it īpaši tajā norādītā "izmantošanas" jēdziena interpretācija (iepriekš minētais spriedums lietā *Arsenal Football Club*, 45. punkts).

18 Pamata lietā netiek apstrīdēts, ka attiecīgajai preču zīmei identisks apzīmējums ticis izmantots komercdarbībā, jo izmantošana tika veikta komerciālās darbības, kas ir vērsta uz ekonomiska labuma gūšanu, kontekstā, nevis privātajā sfērā (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Arsenal Football Club*, 40. punkts).

19 Tāpat netiek apstrīdēts, ka šī izmantošana tika veikta bez attiecīgās preču zīmes īpašnieka piekrišanas.

20 Tā kā *Opel* logo ir reģistrēts attiecībā uz rotaļlietām, runa turklāt ir par Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā norādīto pieņēmumu par apzīmējumu, kas ir identisks attiecīgajai preču zīmei, attiecībā uz precēm — rotaļlietām, kuras ir identiskas precēm, attiecībā uz ko šī preču zīme ir reģistrēta. Šajā sakarā ir īpaši jākonstatē, ka izmantošana pamata lietā tika veikta "attiecībā uz precēm" Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, jo tā attiecās uz preču zīmei identiska apzīmējuma piestiprināšanu precēm, kā arī to piedāvāšanu, laišanu tirgū vai uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem Direktīvas 5. panta 3. punkta a) un b) apakšpunkta izpratnē (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Arsenal Football Club*, 40. un 41. punkts).

21 Tomēr ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru ekskluzīvās tiesības, ko paredz Direktīvas 5. panta 1. punkts, tiek piešķirtas, lai preču zīmes īpašniekam ļautu aizsargāt savas īpašās intereses kā preču zīmes īpašniekam, proti, nodrošināt, ka preču zīme var pildīt savu funkciju, un tāpēc šo tiesību īstenošanai ir jābūt rezervētai gadījumam, ja apzīmējuma izmantošana no trešo personu puses kaitē vai varētu kaitēt preču zīmes funkcijām un it īpaši tās pamatfunkcijai, kas ir — nodrošināt patērētājiem preču izcelsmi (iepriekš minētais spriedums lietā *Arsenal Football Club*, 51. punkts, un 2004. gada 16. novembra spriedums lietā C-245/02 *Anheuser-Busch*, Krājums, I-10989. lpp., 59. punkts).

22 Tādējādi attiecībā uz rotaļlietām reģistrētai preču zīmei identiska apzīmējuma piestiprināšanu samazinātiem transportlīdzekļu modeļiem, ko veic trešā persona, atbilstoši Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktam var aizliegt tikai tad, ja tas kaitē vai varētu kaitēt šīs preču zīmes funkcijām.

23 Pamata lietā, ko raksturo apstāklis, ka attiecīgā preču zīme ir reģistrēta gan attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, gan arī rotaļlietām, iesniedzējtiesa ir paskaidrojusi, ka Vācijā samērā informēts, uzmanīgs un apdomīgs rotaļlietu nozares preču vidusmēra patērētājs ir pieradis, ka samazinātie modeļi pamatojas uz faktiski pastāvošiem paraugiem, un pat pievērš daudz uzmanības absolūtai atbilstībai oriģinālam, no kā izriet, ka uz *Autec* precēm norādīto *Opel* logo minētais patērētājs uztvers kā norādi, ka runa ir par *Opel* markas transportlīdzekļa samazināta mēroga reprodukciju.

24 Ja ar šiem paskaidrojumiem iesniedzējtiesa ir vēlējusies uzsvērt, ka *Opel* logo identisku apzīmējumu, kurš ir norādīts uz *Autec* tirgojamajiem samazinātajiem modeļiem, konkrētā sabiedrības daļa neuztvers kā norādi, ka šīs preces nāk no *Adam Opel* vai ar to ekonomiski saistītiem uzņēmumiem, tad tai būtu jākonstatē, ka pamata lietā apskatāmā izmantošana nekaitē *Opel* logo kā attiecībā uz rotaļlietām reģistrētās preču zīmes pamatfunkcijai.

25 Iesniedzējtiesai, ņemot vērā rotaļlietu vidusmēra patērētāju Vācijā, ir jānosaka, vai pamata lietā apskatāmā izmantošana kaitē *Opel* logo kā attiecībā uz rotaļlietām reģistrētās preču zīmes funkcijām. Ir jāatzīmē, ka nešķiet, ka *Adam Opel* būtu apgalvojusi, ka šī izmantošana kaitētu citām šīs preču zīmes funkcijām, izņemot pamatfunkciju.

26 Turklāt, balstoties uz iepriekš minēto spriedumu lietā *BMW*, iesniedzējtiesai rodas jautājums, vai *Opel* logo *Autec* izmantojis kā preču zīmi, kas ir reģistrēta attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem.

27 Šajā sakarā ir taisnība, ka iepriekš minētā lieta *BMW* attiecās uz preču zīmei identiska apzīmējuma izmantošanu attiecībā uz pakalpojumiem, kas nebija identiski

tiem, attiecībā uz kuriem šī preču zīme bija reģistrēta, jo pamata lietā apskatāmā preču zīme *BMW* bija reģistrēta attiecībā uz automašīnām, bet ne attiecībā uz automašīnu remonta pakalpojumiem. Tomēr automašīnas, ko preču zīmes *BMW* īpašnieks pārdeva ar šo preču zīmi, bija tieši trešās personas sniedzamo pakalpojumu — automašīnu remonta — objekts, no kā izriet, ka bija jāidentificē ar preču zīmi *BMW* apzīmēto automašīnu — minēto pakalpojumu objekta — izcelsme. Ievērojot šo īpašo un nesaraujamo saikni starp precēm, kas bija apzīmētas ar preču zīmi, un trešās personas sniedzamajiem pakalpojumiem, Tiesa nosprieda, ka konkrētajos iepriekš minētās *BMW* lietas apstākļos preču zīmei identiska apzīmējuma izmantošana, ko trešā persona veic attiecībā uz precēm, kuras tirgo nevis trešā persona, bet gan preču zīmes īpašnieks, ietilpst Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta piemērošanas jomā.

28 Izņemot šo konkrēto preču zīmes izmantošanas gadījumu, kad to veic trešā persona — tādu pakalpojumu sniedzējs, kuru objekts ir ar šo preču zīmi apzīmētās preces, Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz preču zīmei identiska apzīmējuma izmantošanu attiecībā uz trešās personas tirgojamām precēm vai sniedzamiem pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz kuriem preču zīme ir reģistrēta.

29 Pirmkārt, interpretācija, atbilstoši kurai Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās preces vai pakalpojumi ir tie, ko tirgo vai sniedz trešā persona, izriet no pašas šīs normas formulējuma, it īpaši no vārdiem "izmantot [..] attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem". Otrkārt, pretēja interpretācija novestu pie tā, ka jēdzieni "preces" un "pakalpojumi", kas tiek lietoti Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā, attiecīgajā gadījumā apzīmētu preču zīmes īpašnieka preces un pakalpojumus, lai gan Direktīvas 6. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā izmantotie jēdzieni "preces" un "pakalpojumi" obligāti attiecas uz precēm un pakalpojumiem, ko tirgo vai sniedz trešā persona, kas izraisītu to, ka pretēji Direktīvas sistēmai tie paši jēdzieni būtu jāinterpretē atšķirīgi atkarībā no tā, vai tie ir norādīti 5. vai 6. pantā.

30 Tā kā pamata lietā *Autec* automašīnas nepārdod, tas *Opel* logo kā attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem reģistrētu preču zīmi Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē neizmanto.

Par Direktīvas 5. panta 2. punkta interpretāciju

31 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas pienākums ir sniegt iesniedzējtiesai visus Kopienu tiesību interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot iztiesājamo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tiem atsaukusies (skat. 2004. gada 7. septembra spriedumu lietā C-456/02 *Trojani*, Krājums, I-7573, 38. punkts, un 2005. gada 15. septembra spriedumu lietā C-258/04 *Ioannidis*, Krājums, I-8275. lpp., 20. punkts).

32 Ņemot vērā pamata lietas apstākļus, iesniedzējtiesai ir sniedzama arī Direktīvas 5. panta 2. punkta interpretācija.

33 Ir taisnība, ka pretēji Direktīvas 5. panta 1. punktam tās 5. panta 2. punkts nevis uzliek dalībvalstīm pienākumu ieviest valsts tiesībās šajā punktā paredzēto aizsardzību, bet gan aprobežojas ar šādas aizsardzības ieviešanas tiesību piešķiršanu (2003. gada 9. janvāra spriedums lietā C-292/00 *Davidoff*, *Recueil*, I-389. lpp., 18. punkts). Tomēr šķiet, un iesniedzējtiesai tas ir jāpārbauda, ka no iepriekš minētajā lietā *Davidoff Bundesgerichtshof* [Federālās Augstākās tiesas] (Vācija) uzdotajiem un Tiesas izvērtētajiem jautājumiem izriet, ka Vācijas likumdevējs Direktīvas 5. panta 2. punkta noteikumus ir transponējis.

34 Vispirms — *Opel* logo pamata lietā ir reģistrēts arī attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem; turpinot — runa ir par preču zīmi, kurai Vācijā attiecībā uz šo preču veidu ir reputācija, kas iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, un, visbeidzot — mehāniskais transportlīdzeklis un samazināts šī transportlīdzekļa modelis nav

līdzīgas preces. Tādējādi izmantošanu pamata lietā, ja tā rada negodīgas priekšrocības, kas izriet no preču zīmes kā tādas preču zīmes, kas ir reģistrēta attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, atšķirtspējas vai reputācijas, vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai, var aizliegt arī atbilstoši Direktīvas 5. panta 2. punktam.

35 Tiesas sēdē Tiesā *Adam Opel* norādīja, ka tā ir ieinteresēta, lai *Opel* markas transportlīdzekļu samazināto modeļu kvalitāte būtu laba un lai šie modeļi katrā ziņā būtu aktuāli, jo pretējā gadījumā šīs preču zīmes kā tādas preču zīmes, kas ir reģistrēta attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, reputācija būtu apdraudēta.

36 Katrā ziņā runa ir par faktu vērtējumu. Iesniedzējtiesai attiecīgajā gadījumā jāpārbauda, vai pamata lietā apskatāmā izmantošana ir nepamatota un rada negodīgas priekšrocības, kas izriet no reģistrētas preču zīmes atšķirtspējas vai reputācijas, vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai.

37 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka, ja preču zīme ir aizsargāta gan attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, saistībā ar kuriem tai ir reputācija, gan arī rotaļlietām, apzīmējuma, kas ir identisks šai preču zīmei, piestiprināšana samazinātiem ar šo preču zīmi apzīmēto transportlīdzekļu modeļiem nolūkā šos transportlīdzekļus atbilstoši atveidot, kuru trešā persona veic, nesaņemot preču zīmes īpašnieka piekrišanu, un šo samazināto modeļu tirdzniecība:

— ir izmantošana Direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, kuru preču zīmes īpašnieks ir tiesīgs aizliegt, tad, ja šī izmantošana kaitē vai varētu kaitēt preču zīmes kā tādas preču zīmes, kas ir reģistrēta attiecībā uz rotaļlietām, funkcijām;

— ir izmantošana Direktīvas 5. panta 2. punkta izpratnē, ko preču zīmes īpašnieks ir tiesīgs aizliegt — ja vien šajā normā paredzētā aizsardzība valsts tiesībās ir ieviesta — tad, ja šī izmantošana ir nepamatota un rada negodīgas priekšrocības, kas izriet no preču zīmes kā tādas preču zīmes, kas ir reģistrēta attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, atšķirtspējas vai reputācijas, vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai.

Par otro jautājumu

38 Lai gan ar otro jautājumu iesniedzējtiesa formāli lūdz sniegt Direktīvas 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta interpretāciju, no iesniedzējtiesas lēmuma skaidri izriet, ka patiesībā tā vēlas saņemt šī punkta b) apakšpunkta interpretāciju.

39 Vispirms ir jāatzīmē, ka pamata lietā apskatāmo *Opel* logo izmantošanu nevar pamatot ar Direktīvas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Šīs preču zīmes piestiprināšanas *Autec* samazinātajiem modeļiem mērķis nav norādīt šo rotaļlietu nolūku.

40 Direktīvas 6. panta 1. punkta b) apakšpunkts noteic, ka preču zīme nedod tās īpašniekam tiesības aizliegt trešai personai izmantot komercdarbībā norādes attiecībā uz preču vai sniegtā pakalpojuma veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto nolūku, vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi, preču ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas laiku, vai citas preču vai pakalpojumu īpašības.

41 *Adam Opel* un Francijas valdība norāda, ka šīs normas mērķis ir it īpaši novērst situāciju, kurā preču zīmes īpašnieks varētu iebilst pret norādes, kura apraksta kādu trešās personas preču vai pakalpojumu īpašību, izmantošanu no šīs personas puses.

Šajā lietā *Opel* logo nekādā veidā nenorāda uz samazināto modeļu veidu, kvalitāti vai citām īpašībām. Eiropas Kopienu Komisijai par pamata lietā apskatāmo izmantošanu ir tāds pats viedoklis, bet tā neizslēdz, ka citos faktiskajos apstākļos, ja samazinātie modeļi būtu paredzēti kolekcionāriem, oriģinālā transportlīdzekļa katra elementa identiska atveidošana eventuāli varētu veidot būtisku šīs preču kategorijas īpašību, no kā izriet, ka Direktīvas 6. panta 1. punkta b) apakšpunkts varētu attiekties arī uz preču zīmes kopiju, kas atbilst oriģinālam.

42 Saistībā ar minēto, lai gan šī norma, pirmkārt, ir vērsta uz to, lai neļautu preču zīmes īpašniekam aizliegt konkurentiem izmantot vienu vai vairākus aprakstošus jēdzienus, kuri veido preču zīmes sastāvdaļu, lai norādītu uz noteiktām šo konkurentu preču īpašībām (skat. it īpaši 1999. gada 4. maija spriedumu apvienotajās lietās C-108/97 un C-109/97 *Windsurfing Chiemsee*, *Recueil*, I-2779. lpp., 28. punkts), tās formulējums ar šādu gadījumu nekādā ziņā neaprobežojas.

43 Tādējādi *a priori* nevar izslēgt, ka minētā norma dod trešai personai tiesības izmantot preču zīmi, ja šī izmantošana ir vērsta uz to, lai sniegtu norādi par šīs trešās personas tirgojamo preču veidu, kvalitāti vai citām īpašībām, tiktāl, ciktāl šī izmantošana atbilst godīgai praksei rūpnieciskās vai komerciālās lietās.

44 Tomēr apzīmējuma, kas ir identisks preču zīmei, kura ir reģistrēta cita starpā attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, piestiprināšana samazinātiem ar šo preču zīmi apzīmēto transportlīdzekļu modeļiem, lai tos atbilstoši atveidotu, nav vērsta uz to, lai sniegtu norādi attiecībā uz kādu minēto samazināto modeļu īpašību, bet gan ir vienīgi oriģinālā transportlīdzekļa atbilstošas atveidošanas elements.

45 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka, ja preču zīme ir reģistrēta cita starpā attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, apzīmējuma, kas ir identisks šai

preču zīmei, piestiprināšana samazinātiem ar šo preču zīmi apzīmēto transportlīdzekļu modeļiem nolūkā šos transportlīdzekļus atbilstoši atveidot, kuru trešā persona veic, nesaņemot preču zīmes īpašnieka piekrišanu, un šo samazināto modeļu tirdzniecība nav izmantošana par norādi attiecībā uz šo samazināto modeļu īpašībām Direktīvas 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

Par trešo jautājumu

46 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, uz trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

47 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) ja preču zīme ir aizsargāta gan attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, saistībā ar kuriem tai ir reputācija, gan arī rotaļlietām, apzīmējuma, kas ir identisks šai preču zīmei, piestiprināšana samazinātiem

ar šo preču zīmi apzīmēto transportlīdzekļu modeļiem nolūkā šos transportlīdzekļus atbilstoši atveidot, kuru trešā persona veic, nesaņemot preču zīmes īpašnieka piekrišanu, un šo samazināto modeļu tirdzniecība:

— **ir izmantošana Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, kuru preču zīmes īpašnieks ir tiesīgs aizliegt, tad, ja šī izmantošana kaitē vai varētu kaitēt preču zīmes kā tādas preču zīmes, kas ir reģistrēta attiecībā uz rotaļlietām, funkcijām;**

— **ir izmantošana šīs pašas direktīvas 5. panta 2. punkta izpratnē, ko preču zīmes īpašnieks ir tiesīgs aizliegt — ja vien šajā normā paredzētā aizsardzība valsts tiesībās ir ieviesta — tad, ja šī izmantošana ir nepamatota un rada negodīgas priekšrocības, kas izriet no preču zīmes kā tādas preču zīmes, kas ir reģistrēta attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, atšķirtspējas vai reputācijas, vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai;**

2) **ja preču zīme ir reģistrēta cita starpā attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, apzīmējuma, kas ir identisks šai preču zīmei, piestiprināšana samazinātiem ar šo preču zīmi apzīmēto transportlīdzekļu modeļiem nolūkā šos transportlīdzekļus atbilstoši atveidot, kuru trešā persona veic, nesaņemot preču zīmes īpašnieka piekrišanu, un šo samazināto modeļu tirdzniecība nav izmantošana par norādi attiecībā uz šo samazināto modeļu īpašībām Direktīvas 89/104 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.**

[Paraksti]